

ฉบับที่ 36/2562

เรื่อง ผลการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) และ
คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) วันที่ 5 กรกฎาคม 2562

ธนาคารแห่งประเทศไทยเปิดเผยผลการประชุมร่วมกันระหว่าง กนง. และ กนส. วันที่ 5 กรกฎาคม 2562 เพื่อติดตามและประเมินเสถียรภาพระบบการเงินไทย โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

ที่ประชุมเห็นว่าระบบการเงินไทยโดยรวมมีเสถียรภาพ ธนาคารพาณิชย์ (ธพ.) และธุรกิจประกันภัยมีเงินกองทุนในระดับสูง ขณะที่เสถียรภาพด้านต่างประเทศเข้มแข็ง ซึ่งมีส่วนช่วยรองรับผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงด้านต่างประเทศโดยเฉพาะการกีดกันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงินโดยรวมไม่ได้ลดลงและบางจุดมีการสะสมความเปราะบางเพิ่มขึ้น โดยที่ประชุมได้ให้ความสำคัญกับ 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

1) สถานการณ์หนี้ครัวเรือนยังน่ากังวลโดยเฉพาะในครัวเรือนกลุ่มเปราะบาง การก่อหนี้ครัวเรือนยังอยู่ในระดับสูงและมีสัญญาณกลับมาเร่งขึ้นโดยเฉพาะจากสินเชื่อหมวดรถยนต์ รวมทั้งพบว่า ธพ. และผู้ประกอบการเงินที่ไม่มีธนาคาร (non-banks) แข่งขันกันรุนแรงขึ้นในตลาดสินเชื่อรายย่อย มีมาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อ (underwriting standard) ที่หย่อนลง และมีการให้สินเชื่อที่กระตุ้นการก่อหนี้เกินจำเป็น ซึ่งอาจเพิ่มความเปราะบางทางการเงินให้กับภาคครัวเรือนได้ ที่ประชุมจึงเห็นว่า ธพ. และ non-banks ควรปล่อยสินเชื่อโดยคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้มากขึ้น โดยเฉพาะผู้กู้กลุ่มเปราะบาง เช่น กลุ่มรายได้น้อย กลุ่มเริ่มทำงาน (first jobbers) และกลุ่มวัยเกษียณ ซึ่งมีแนวโน้มก่อหนี้สูงเกินตัวและอาจมีเงินเหลือไม่พอต่อการยังชีพ

ที่ประชุมเห็นว่าหนี้ครัวเรือนเป็นประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญต่อระบบการเงินไทย หากไม่เร่งดูแลโดยเร็วจะก่อตัวเป็นปัญหาที่ใหญ่ขึ้นในอนาคตได้ การดูแลปัญหาหนี้ครัวเรือนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและดำเนินการในหลายมิติพร้อมกัน ทั้งการดูแลการปล่อยสินเชื่อของ ธพ. และ non-banks ให้รัดกุมและคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้มากขึ้น การปรับโครงสร้างหนี้เดิมที่มีปัญหา รวมถึงการให้ความรู้ทางการเงินแก่ภาคครัวเรือนและส่งเสริมการประกันภัยรายย่อย (microinsurance) โดยเฉพาะการประกันภัยภาคเกษตรกรรม ในส่วนของธนาคารแห่งประเทศไทยได้ร่วมมือกับ ธพ. กำหนดมาตรฐานกลางในการคำนวณภาระผ่อนชำระหนี้เทียบกับรายได้ (debt service ratio: DSR) เพื่อให้มีข้อมูล DSR ที่เป็นมาตรฐาน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการติดตาม underwriting standard โดยรวมของระบบ ธพ. และการพิจารณาออกมาตรการดูแลหนี้ครัวเรือนหากจำเป็นในอนาคต นอกจากนี้ ที่ประชุมเห็นว่าการดูแลปัญหาหนี้ครัวเรือนยังต้องระมัดระวังผลกระทบจากการกำกับดูแลที่เข้มงวดไม่เท่ากัน (regulatory arbitrage) การกำกับดูแลที่เข้มงวดขึ้นอาจส่งผลให้กิจกรรมการปล่อยสินเชื่อที่มีความเสี่ยงย้ายออกไปยังผู้ให้บริการทางการเงินที่อยู่นอกระบบการกำกับดูแลมากขึ้น จึงเห็นควรให้พิจารณาแนวนโยบายที่ดูแลปัญหาหนี้ครัวเรือนได้อย่างครอบคลุมโดยไม่ก่อให้เกิดผลข้างเคียงดังกล่าว

2) ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยในช่วง 5 เดือนแรกของปียังขยายตัวได้จากช่วงเดียวกันของปีก่อน แม้ในช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคมสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยปล่อยใหม่จะเริ่มชะลอลงหลังจากที่เร่งตัวไปในช่วงก่อนหน้า ด้านการปรับตัวในตลาดอสังหาริมทรัพย์หลังเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (มาตรการ loan to value: LTV) มีผลบังคับใช้ พบว่าโดยรวมเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ กล่าวคือ (1) จำนวนบัญชีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยปล่อยใหม่ที่ปรับลดลงมาจากกลุ่มที่ผ่อนที่อยู่อาศัยพร้อมกัน 2 หลังเป็นต้นไปโดยเฉพาะสินเชื่อที่อยู่อาศัยแนวสูง สะท้อนภาวะการเก็งกำไรที่ชะลอลง ในขณะที่สินเชื่อปล่อยใหม่สำหรับผู้กู้ซื้อที่อยู่อาศัยหลังแรก (ผ่อนสัญญาเดียว) ยังขยายตัวใกล้เคียงกับปีก่อน (2) ธพ. มี underwriting standard ที่รัดกุมขึ้น สะท้อนจากสัดส่วนสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มี LTV สูงที่ลดลง รวมถึงสัดส่วนสินเชื่อต่อรายได้ผู้กู้ (loan to income: LTI) และระยะเวลาผ่อนชำระที่ลดลงเช่นกัน และ (3) ผู้ประกอบการชะลอการเปิดโครงการและปรับแผนการลงทุนให้สอดคล้องกับภาวะตลาดมากขึ้น สำหรับความเสี่ยงจากอุปทานคงค้างยังคงมีอยู่ อุปสงค์ต่างชาติจากหลายประเทศโดยเฉพาะจีนมีสัญญาณชะลอลงตั้งแต่ช่วงต้นปี ขณะที่อุปทานคงค้างในตลาดอาคารชุดอยู่ในระดับสูง สะท้อนผ่านอัตราผลตอบแทนจากการปล่อยเช่าที่โน้มลดลง ที่ประชุมจึงเห็นควรให้ติดตามผลของมาตรการ LTV การปรับตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ และภาวะอุปทานคงค้างในระยะต่อไป

3) สหกรณ์ออมทรัพย์มีสินทรัพย์ที่ขยายตัวต่อเนื่องและมีนัยต่อเสถียรภาพระบบการเงินมากขึ้นในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องเร่งยกระดับการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับความสำคัญเชิงระบบที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ทั้งนี้ แม้พระราชบัญญัติสหกรณ์ฉบับใหม่จะมีผลบังคับใช้แล้ว แต่ที่ประชุมเห็นว่าการออกกฎกระทรวงประกอบพระราชบัญญัติสหกรณ์ยังมีความล่าช้า หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเร่งผลักดันให้หลักเกณฑ์ส่วนที่สำคัญโดยเฉพาะด้านเครดิต สภาพคล่อง และการกักเงินของลูกหนี้ครัวเรือน ออกบังคับใช้ได้โดยเร็วเพื่อดูแลความเสี่ยงในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ นอกจากนี้ ที่ประชุมเห็นควรให้ติดตามพฤติกรรมแสวงหาผลตอบแทนที่สูงขึ้น (search for yield) ของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ยังมีอยู่ รวมถึงความเชื่อมโยงภายในระบบสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้นจากการปล่อยกู้ระหว่างกัน ซึ่งอาจเป็นช่องทางสำคัญในการส่งผ่านความเสี่ยงด้านสภาพคล่องภายในระบบสหกรณ์

4) พฤติกรรม search for yield ยังมีต่อเนื่องในหลายภาคส่วน ซึ่งอาจนำไปสู่การประเมินความเสี่ยงต่ำกว่าที่ควร (underpricing of risks) ธุรกิจประกันภัยลงทุนในตราสารหนี้ที่มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น กองทุนรวมตราสารหนี้ที่มีกำหนดอายุโครงการ (term funds) ยังลงทุนกระจุกตัวสูงในบางประเทศและผู้ออกตราสารบางราย ขณะที่กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ขยายการลงทุนออกจากธุรกิจหลักดั้งเดิมและมีโครงสร้างกลุ่มธุรกิจที่ซับซ้อน ซึ่งทำให้การประเมินความเสี่ยงของกลุ่มธุรกิจเหล่านี้ทำได้ยากขึ้น กอปรกับเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อตลาดสินเชื่อและตลาดตราสารหนี้ การดูแลความเสี่ยงในส่วนนี้จึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ด้านภาคครัวเรือนมีแนวโน้มลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มขึ้น โดยยังต้องติดตามปัญหาการหลอกลวงประชาชนให้ลงทุนในแชร์ลูกโซ่และเงินดิจิทัลปลอมโดยจงใจด้วยผลตอบแทนที่สูงเกินจริง

ในระยะข้างหน้า ที่ประชุมประเมินว่าความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงินจะยังอยู่ในระดับสูงต่อไป ธนาคารกลางของประเทศอุตสาหกรรมหลักมีแนวโน้มผ่อนคลายนโยบายการเงินเพิ่มเติม ซึ่งจะสนับสนุนให้ภาวะการเงินโลกผ่อนคลายนมากขึ้นและเอื้อต่อการสะสมความเสี่ยงในระบบการเงินโลก กอปรกับยังมีความไม่แน่นอนสูงจากสภาวะการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศและความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ (geopolitical risks) สำหรับความเสี่ยงจากปัจจัยภายในประเทศ ที่ประชุมเห็นควรให้ติดตามพัฒนาการในประเด็นความเสี่ยงหลักทั้ง 4 ประเด็นข้างต้น รวมถึงติดตามผลของมาตรการที่ได้ดำเนินการไปแล้วและศึกษามาตรการที่เหมาะสมเพิ่มเติมเพื่อดูแลความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเพิ่มขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ หน่วยงานกำกับดูแลทั้งธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงาน

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยจะร่วมกันประเมินและติดตามความเสี่ยงต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงปรับปรุงและบังคับใช้กฎเกณฑ์การกำกับดูแลให้เหมาะสมกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่อาจกระทบกับเสถียรภาพระบบการเงินของประเทศ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

10 กรกฎาคม 2562

ข้อมูลเพิ่มเติม: กลุ่มงานด้านเสถียรภาพระบบการเงิน

โทรศัพท์: 0 2283 6517, 0 2283 6514

E-mail: FSU@bot.or.th

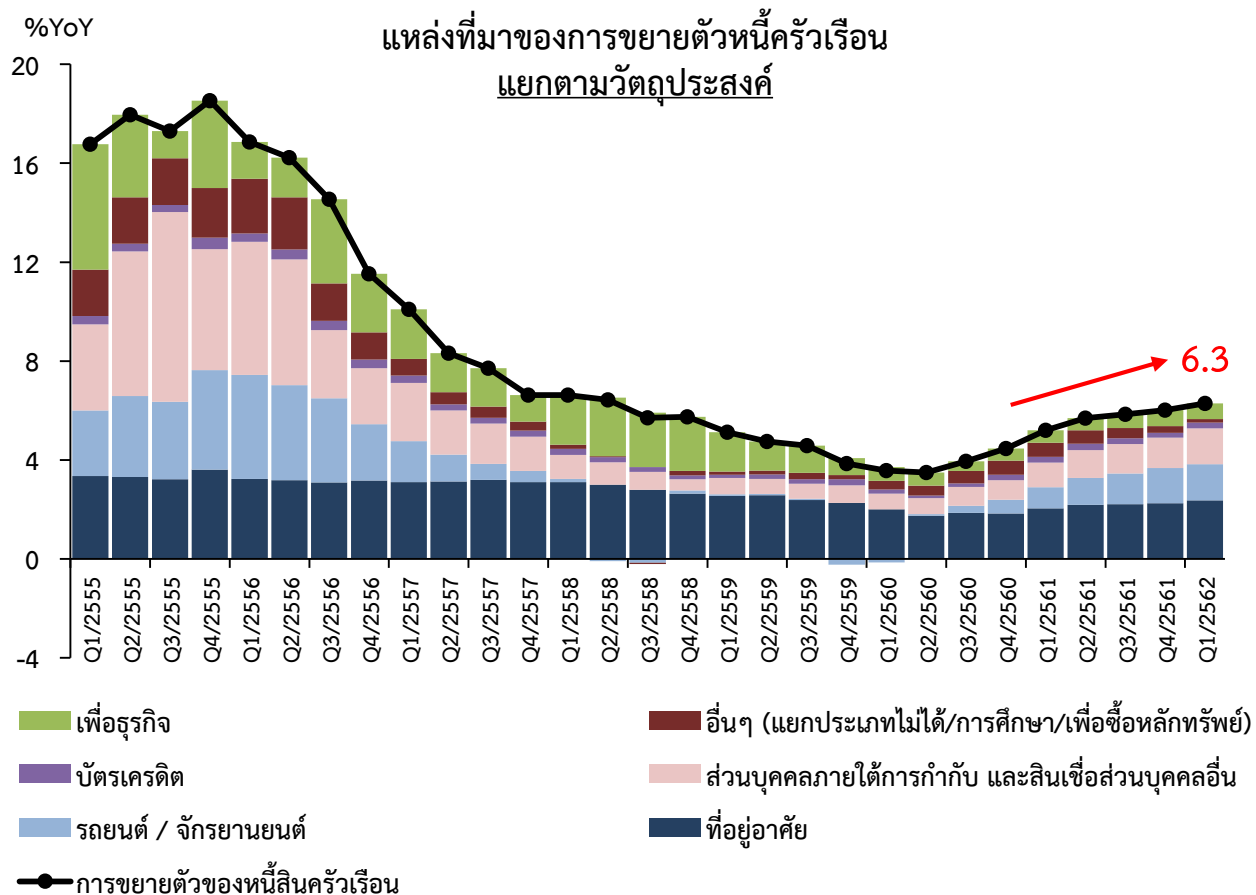

ประเด็นสำคัญจากการประชุมระหว่าง กนง. และ กนส. วันที่ 5 กรกฎาคม 2562

- ความเสี่ยงต่อเสถียรภาพระบบการเงินไทยโดยรวมไม่ได้ลดลงและบางจุดมีการสะสมความเปราะบางเพิ่มขึ้น โดยที่ประชุมได้ให้ความสำคัญกับ 4 ประเด็นหลัก ดังนี้
 - **หนี้ครัวเรือน** ยังอยู่ในระดับสูงและการก่อหนี้มีสัญญาณกลับมาเร่งขึ้นจากทุกหมวดสินเชื่อโดยเฉพาะสินเชื่อหมวดรถยนต์ รวมทั้งพบว่าธนาคารพาณิชย์และ non-banks แข่งขันกันรุนแรงขึ้นในตลาดสินเชื่อรายย่อย มีมาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อที่หย่อนลง และมีการให้สินเชื่อที่กระตุ้นการก่อหนี้เกินจำเป็น ซึ่งอาจเพิ่มความเสี่ยงให้กับครัวเรือนกลุ่มเปราะบาง
 - **อสังหาริมทรัพย์** ภายหลังจากมาตรการ loan to value (LTV) มีผลบังคับใช้ในเดือนเมษายน 2562 พบว่าการปรับตัวของครัวเรือนและธนาคารพาณิชย์เป็นไปตามเป้าหมาย สะท้อนจากการเก็งกำไรที่ชะลอลงและมาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อที่รัดกุมขึ้นในหลายมิติ อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามการปรับตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์และภาวะอุปทานคงค้างในระยะต่อไป
 - **พฤติกรรมแสวงหาผลตอบแทนที่สูงขึ้น (search for yield)** ยังมีต่อเนื่องในหลายภาคส่วน ซึ่งอาจนำไปสู่ underpricing of risks เช่น พฤติกรรมการลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงของครัวเรือนและธุรกิจประกันภัย รวมถึงความเสี่ยงในรูปแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะ concentration risks ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนรวมและกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่
 - **สหกรณ์ออมทรัพย์** ยังมีความล่าช้าในการออกกฎกระทรวงประกอบพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าจำเป็นต้องเร่งรัดให้เกณฑ์ส่วนที่สำคัญโดยเฉพาะด้านเครดิต สภาพคล่อง และการก่อหนี้ของลูกหนี้ครัวเรือน สามารถออกบังคับใช้ได้โดยเร็ว

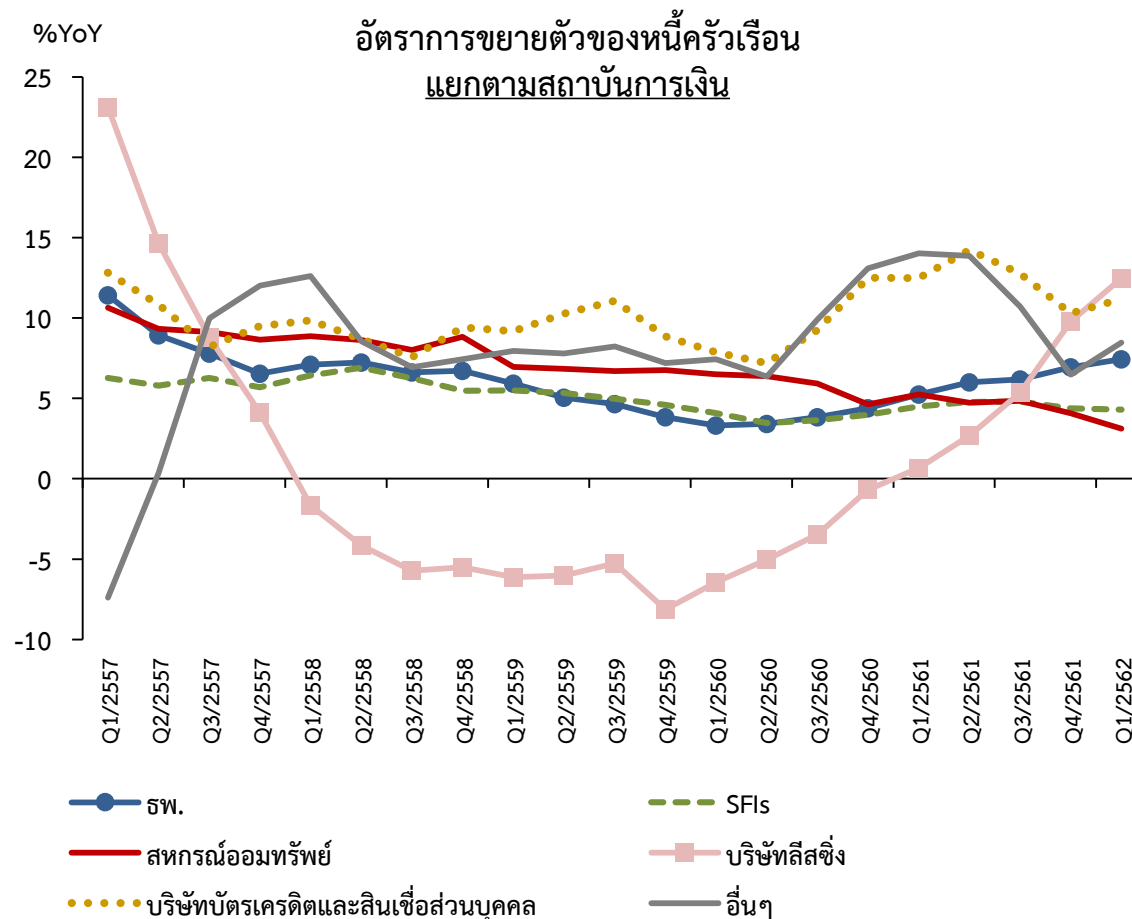

ภาคครัวเรือนมีสัญญาณกลับมาเร่งก่อหนี้มากขึ้น
ในทุกหมวดสินเชื่อ โดยเฉพาะสินเชื่อหมวดรถยนต์

หมายเหตุ: การวิเคราะห์ได้รวมการคำนวณสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับและสินเชื่อส่วนบุคคลอื่นไว้ด้วยกัน เนื่องจากการปรับปรุงการรายงานสินเชื่อจำนำทะเบียนรถมาเป็นส่วนหนึ่งของสินเชื่อภายใต้การกำกับของ ธพท. โดยเริ่มรายงานตั้งแต่ ก.พ. 2562 เป็นต้นไป
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารพาณิชย์และบริษัทลีสซิ่งยังขยายการปล่อยสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

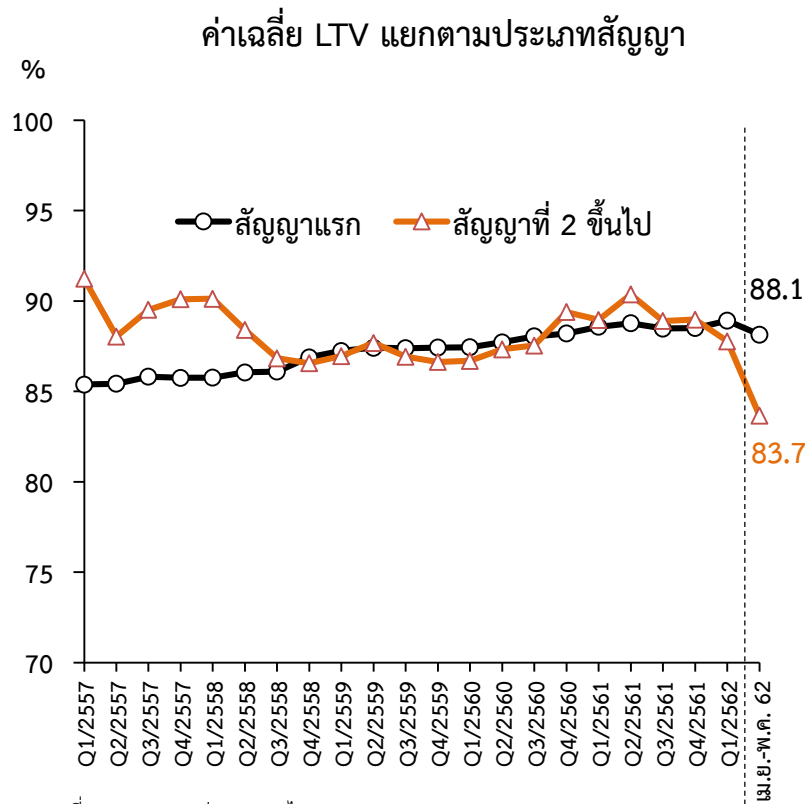
สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยปล่อยใหม่ยังขยายตัวได้
ในช่วง 5 เดือนแรกของปี แต่เริ่มเห็นการหดตัว
หลังมาตรการ LTV มีผลบังคับใช้ โดยเฉพาะสินเชื่อ
ที่อยู่อาศัยแนวสูงที่ให้กับผู้กู้สัญญาที่ 2 เป็นต้นไป

ค่าเฉลี่ย LTV มีแนวโน้มลดลง
โดยเฉพาะสัญญาที่ 2 เป็นต้นไป สะท้อนถึงมาตรฐาน
การพิจารณาสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่รัดกุมขึ้น

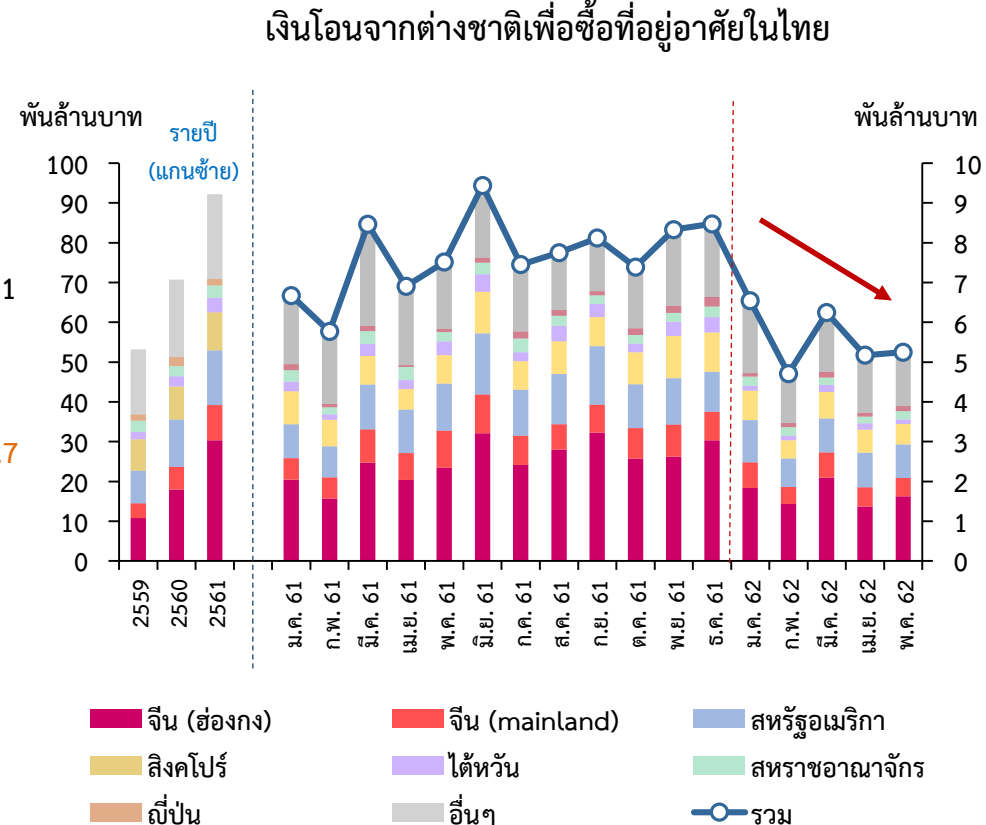
ยังต้องติดตามความเสี่ยงจากภาวะอุปทานคงค้าง
ภายใต้ภาวะที่อุปสงค์จากต่างชาติมีแนวโน้มลดลง

บัญชีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ปล่อยใหม่	อัตราการขยายตัว (%YoY)
ม.ค.-พ.ค. 62 (year to date)	14.8
เม.ย.-พ.ค. 62	-4.6
กู้สัญญาแรก*	0.2
- แนวราบ*	6.3
- แนวสูง*	-11.7
กู้สัญญาที่ 2 ขึ้นไป*	-36.0
- แนวราบ*	-21.9
- แนวสูง*	-45.3

หมายเหตุ: * คำนวณจากข้อมูลสินเชื่อที่มีที่อยู่อาศัยปล่อยใหม่เป็นหลักประกัน
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: มูลค่าเงินโอนคำนวณจากมูลค่าการขายเงินตราต่างประเทศเพื่อค่านหรือซื้ออาคารชุด
และมูลค่าการถอนเงินจากบัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ (NRBA) เพื่อซื้ออาคารชุด
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย